

2019

HANDLINGSPLAN

Din kommune er medlem av Ishavskysten friluftsråd som er et interkommunalt samarbeidsorgan. Ishavskysten friluftsråd er et kompetansesenter for friluftsliv i regionen og ivaretar friluftssoppgaver som er av lik karakter i våre medlemskommuner Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø. Vårt mål er at friluftsliv skal være en naturlig del av hverdagen for alle innbyggerne i våre medlemskommuner - uavhengig av alder, kjønn, nasjonalitet eller funksjonsnivå.

Medlemskommunene har et samlet landareal på 7462 km² og nær 84 000 innbyggere. Friluftsrådet ble etablert i 2007.

I 2019 er arbeidsfordelinga i administrasjonen slik:

Daglig leder (100 %):
Tine Marie Valbjørn Hagelin

Prosjektleder Læring i friluft (100 %):
Toril Skoglund

Prosjektleder og rådgiver friluftsliv (100 %):
Maja Sjøskog Kvalvik

Ishavskysten friluftsråd arbeider spesielt med:

- * Læring i friluft
- * Friluftsskoler
- * Tilrettelegging i friluftslivsområder
- * Turkart og turkort
- * Tilgjengelighet for funksjonshemmede i friluftsområder
- * Friluftsliv i et folkehelseperspektiv
- * Kartlegging og verdsetting av friluftsområder
- * Lavterskel aktivitetstilbud til barn og unge, funksjonshemmede, eldre og nye landsmenn
- * Statlig sikring av friluftsområder
- * Informasjonsarbeid om friluftsliv

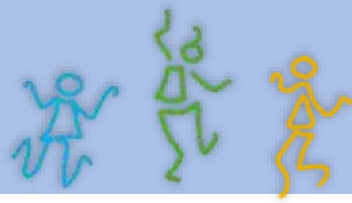
Styret

KARLSØY	Mona Pedersen (Felleslista) - leder
LYNGEN	Bente Rognli (Ap)
BALSFJORD	Leif Petter Lieng (Ap)
STORFJORD	Kåre Eriksen (Tverrpolitisk liste)
TROMSØ	Ragni L. Ramberg (AP) - nestleder
TROMSØ	Stein Valkoinen (SV)
TROMSØ	Jens Ingvald Olsen (Rødt)

Vara: Liv Harriet Skogvold (SV)
Vara: Renate Hansen (Tverrpolitisk liste)
Vara: Lisbeth Eriksen (Høyre)
Vara: Kasper Holmen (MDG)
Vara: Marta Hofsøy (AP)
Vara: Gunhild Johansen (SV)
Vara: Elin Jørgensen (Rødt)

Friluftsåret 2019

Enda et friluftsår står for tur og vi gleder oss til å gå i gang med alle de spennende prosjektene som fyller handlingsplanen du holder i hånda.

Det er et prosjekt vi gleder oss ekstra mye til å fortsette med i år, og det er **Læring i friluft**. Maja og Tine Marie sin nye kollega Toril fikk drømmejobben med å lede skoleprosjektet de neste tre årene. Målet er å skape mere og bedre uteundervisning som en naturlig del av skolehverdagen. I tillegg skal **skolenes uteområder kartlegges** slik at skolene vet hva slags elementer de har rundt seg som de kan bruke i undervisningen og til aktiviteter.

I år satser vi også tungt på **skilting og merking av turstier**. De populære fjellene Buren, Rødtind og Store Blåmann på Kvaløya skal merkes etter den nasjonale merkestandarden. En jobb vi startet på i 2018, som vi skal gjøre ferdig i år. I tillegg har vi inngått et spennende samarbeid med Lakselvbukt skole om skilting og merking av stiene til 9 trimpostkasser i de vakre friluftsområdene i Lyngsalpan landskapsvernområde.

Ikke nok med at Lakselvbukt skal skiltes og merkes, vi skal også lage et **oversiktskart over områdets 21 trimpostkasser** som er med i den lokale turkonkurransen. Kartet skal gi verdifull info om områdets varierte turer, samt info om hvor det er gapahuker, parkeringsplasser og bålplasser. Kartet sendes ut som en liten sommergave til alle som bor i området, og vil også ligge tilgjengelig på sentrale plasser rundt om i Tromsø kommune.

Vi skal også **tilrettelegge i våre statlig sikra friluftslivsområder**. Det skal blant annet settes opp en rullestolvennlig grillhytte ved Skrivarholmen i Balsfjord, rullestolveien blir ferdig hele veien rundt Sandørneset i Storfjord og det skal at på til bygges en vedfyrt badstue ute på den vakre Årøyholmen i Lyngenfjorden.

Endelig er Turkartet for Karlsøy kommune er ferdig, og det skal sendes ut gratis til alle husstandene i løpet av mai. Vi gleder oss til at alle karlsøyværingene skal få hvert sitt eksemplar. Kartet gir en oversikt over alle de merka og umerka stiene i kommunen, samt alt av gapahuker, fiskeplasser etc. Kan man ønske seg en bedre sommergave? Med en gang snøen går starter vi jobben med å lage tilsvarende turkart for Tromsø og Lyngen. Målet er at de er ferdige innen 2020.

Vi skal selvsagt arrangere **friluftsskoler** i år også og nytt for året er at det blir **hele 10 friluftsskoler** i fellesferien! Friluftsskolene har blitt en fast årlig tradisjon som skaper mye uteglede, og det er inspirerende å se at mange av de samme elevene melder seg på år etter år. Nytt for året er at det blir tre sommerfriluftsskoler i Tromsø kommune. Du finner alle datoene på side 3.

Husk at handlingsplanen ikke er et endelig dokument! Har du gode friluftsideer i ditt nærområde vil vi selvsagt høre fra deg.

Vi gleder oss til enda et friluftsår i samarbeid med medlemskommunene og frivillige lag og foreninger.

Vi sees ute i det fri!

Hilsen Tine Marie, Maja & Toril

FORSIDEBILDE: Utsikt over majestetiske Lyngsdalen i Lyngen. Foto: Tine Marie Valbjørn Hagelin

BAKSIDEBILDE: Vinteridyll på vinterfriluftsskolen i Skulsfjorden. Foto: Tine Marie Valbjørn Hagelin

TRYKKERI: Rådhustrykk i Tromsø

Turutstyr og kajakk/kano til utlån i kommunene

Vi vil ha enda flere folk ut på tur, for å oppleve landets vakreste friluftslivsområder! Men turutstyr er ofte dyrt, og det er unødvendig å eie noe som kanskje kun brukes et fåtall ganger i året. Derfor har friluftsrådet kjøpt inn turutstyr, som lånes eller leies ut rundt om i kommunene.

Utstyrsbasene er et samarbeid mellom friluftsrådet, medlemskommunene, og noen ganger i samarbeid med frivillige lag og foreninger.

I tillegg til å låne utstyr som telt, lavvoer, skøyter, ski, liggeunderlag, tursekker og soveposer kan man leie kano eller kajakk i alle medlemskommunene.

Kontaktinfo

BALSFJORD:

Kano:	BULA-huset	tlf 48 88 15 31
Turutstyr:	BULA-huset	tlf 48 88 15 31

KARLSØY:

Kano:	Rådhuset	tlf 77 74 60 00
Turutstyr:	Rådhuset	tlf 77 74 60 00

LYNGEN:

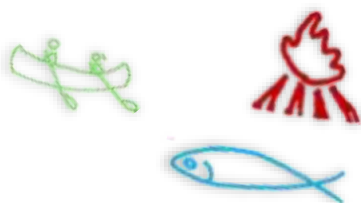
Kajakk:	Lenangen skole	tlf 40 02 85 90
Turutstyr:	Biblioteket	tlf 40 02 85 50

STORFJORD:

Kajakk:	Vestre Storfjord Lysløypelag	tlf 46 41 95 56
Turutstyr:	Rådhuset	tlf 77 21 28 00

TROMSØ:

Kano:	Læring gjennom arbeid (LGA)	tlf 41 24 20 90
Turutstyr:	Utstyrsentralen TURBO	tlf 90 65 25 24

Friluftsskoler

- et ferietilbud på barnas premisser

Friluftsskolen i sommerferien i Storfjord og Lyngen 2017. Foto: Tine Marier V. Hagelin

For 5. året på rad arrangerer vi friluftsskoler i alle våre medlemskommuner. Konseptet friluftsskole er et nasjonalt ferietilbud til barn og unge, og skal være et alternativ til f.eks. fotballskoler og andre dyre tilbud i fellesferiene.

Friluftsskolen er et ferietilbud til barn og unge (alderstrinn varierer fra kommune til kommune), med et mål for øye: å ha det gøy ute i naturen, samtidig som man lærer om det enkle friluftslivet. Alle elevene vil lære å sette opp telt eller lavvo, planlegge og gjennomføre en ekspedisjon, lese og bruke kart og kompass og lære om vår plikt og rettighet allemannsretten. I tillegg har vi andre morsomme aktiviteter som humlevandring, kano- eller kajakkpadling, matlaging på bål, skileker/isfiske på vinteren, livet i fjæra etc.

Friluftsskolen passer for alle, uansett om man er erfaren eller nybegynner.

Fra vi startet i 2015 med friluftsskoler har prosjektet vært veldig populært, med mange påmeldte elever, gode tilbakemeldinger og fornøyde foreldre. For første gang i 2017 arrangerte vi vinterfriluftsskole i Tromsø kommune i tillegg til de "faste" friluftsskolene på barmark. Vinterfriluftsskolen ble en stor suksess som vi viderefører i 2019 også. Kostnadene blir litt høyere ved en slik skole, da det er flere forutsetninger som skal imøtesees for å kunne gjennomføre skolen. Vi ser at det er behov for transport til vinterfriluftsskolen, da alternative steder å ha skolen er utenfor bussforbindelsene.

Friluftsskolen i høstferien i Tromsø 2018. Foto: Tine Marier V. Hagelin

10 friluftsskoler i fellesferien i år!

I Lyngen blir det også i år to friluftsskoler: en i starten av sommerferien og en på tampen av sommerferien. I Tromsø blir det hele fem friluftsskoler. Den første blir i vinterferien, etterfulgt av tre i sommerferien og så avslutter vi med den faste friluftsskolen i høstferien. I Storfjord blir det som "alltid" på Elvevoll med Vestre Storfjord Lysløypelag som medarrangør. Her har deltakerantallet alltid vært imponerende høyt, med rett over 40 påmeldte elever. I Karlsøy blir friluftsskolen arrangert av friluftsrådet og Karlsøy kommune, med tett samarbeid med lokale ildsjeler. I Balsfjord fortsetter vi det gode samarbeidet med BULA-huset om friluftsskolen.

FRILUFTSSKOLEN

VI SKAL:

Arrangere følgende friluftsskoler:

Tromsø:

- ♦ Vinterferien: 4.-6. mars (Skulsfjorden)
- ♦ Sommerfriluftsskole: 25.-27.juni (Holt)
- ♦ Sommerfriluftsskole: 6.-8.august (Lakselvbukt)
- ♦ Sommerfriluftsskole: 13.-15.august (Holt)
- ♦ Høstferien (Skulsfjorden)

Lyngen:

- ♦ Sommerfriluftsskole uke 26
- ♦ Sommerfriluftsskole uke 32 (Lyngen Bootcamp)

Storfjord:

- ♦ Sommerfriluftsskole 24-27.juni (Elvevoll)

Balsfjord:

- ♦ Sommerfriluftsskole 25.27.juni (Storsteinnes)

Karlsøy:

- ♦ Sommerfriluftsskole uke 33

LÆRING I FRILUFT

- for mer og bedre uteundervisning i hverdagen

I fjor startet friluftsrådet det nasjonale skoleprosjektet *Læring i friluft*, og ansatte prosjektleder Toril for å lede arbeidet. I 2019 skal vi følge opp og videreutvikle arbeidet som ble startet opp. Det skal jobbes med å få flere skoler med i nettverket, tilby nettverkssamlinger og flere kurs.

Stortingets vedtak om en time fysisk aktivitet hver dag integrert i fag i skoletiden kom på et perfekt tidspunkt for oss. Nemlig rett før vi utlyste stillingen etter en ny kollega som skal hjelpe våre medlemskommuner med nettopp dette viktige nasjonale vedtaket. Læring i friluft er et godt etablert nasjonalt skoleprosjekt som har som mål å skape mere og bedre uteundervisning på en naturlig måte. Og hva er vel et bedre klasserom enn naturen vår?

Friluftsrådet vil sammen med de andre friluftsrådene i Troms og Troms fylkeskommune arbeide for en forsterket satsing på *Læring i friluft*, gjennom videreutvikling og økt finansiering.

Vi ønsker at alle elevene i Troms skal få opplæring i et utvidet læringsrom, i klasserommet utenfor, ikke bare de som har lærere som brenner for det spesielt. Læring i friluft skal være en naturlig del av skolehverdagen til alle Tromselevne. Den undervisning som det er naturlig å ha ute, og som gir best læring når den er ute, skal man også få ute.

Målet med arbeidet er at:

- ⇒ Alle skolene i Troms skal være med i skolenettverket *Læring i friluft* organisert av sitt friluftsråd.
- ⇒ Alle skoler får kompetanseheving i form av nettverkssamlinger og kurs.
- ⇒ Alle skolars uteområder skal kartlegges og tilrettelegges for å gi varierte læringsarenaer.
- ⇒ Alle skoler får opplæring i å bruke stedsbasert læring som verktøy.
- ⇒ Alle skoler får tilgang på utstyr for å tilby elevene sikker, pedagogisk og inkluderende uteundervisning.

KORT OM LÆRING I FRILUFT

- *Læring i friluft* er friluftsrådernes landsomfattende skolenettverk som har som hovedmål å **skape mere og bedre uteundervisning i skolen**.
- *Læring i friluft* tar undervisningen ut av klasserommet og gir elevene **fullverdig pedagogisk undervisning** med naturen som klasserom.
- Gjennom *Læring i friluft* får elevene **kjenne, lukte, smake, lytte, berøre og se på det de skal lære**. Elevene erfarer, ikke bare pugger seg fram til kunnskap.

Hils på det engasjerte skolenettverket vårt! Foto: Toril Skoglund

Vi anbefaler at alle kommunenes skoler melder seg inn i Læring i friluft-nettverket så fort som bare mulig!

VI SKAL:

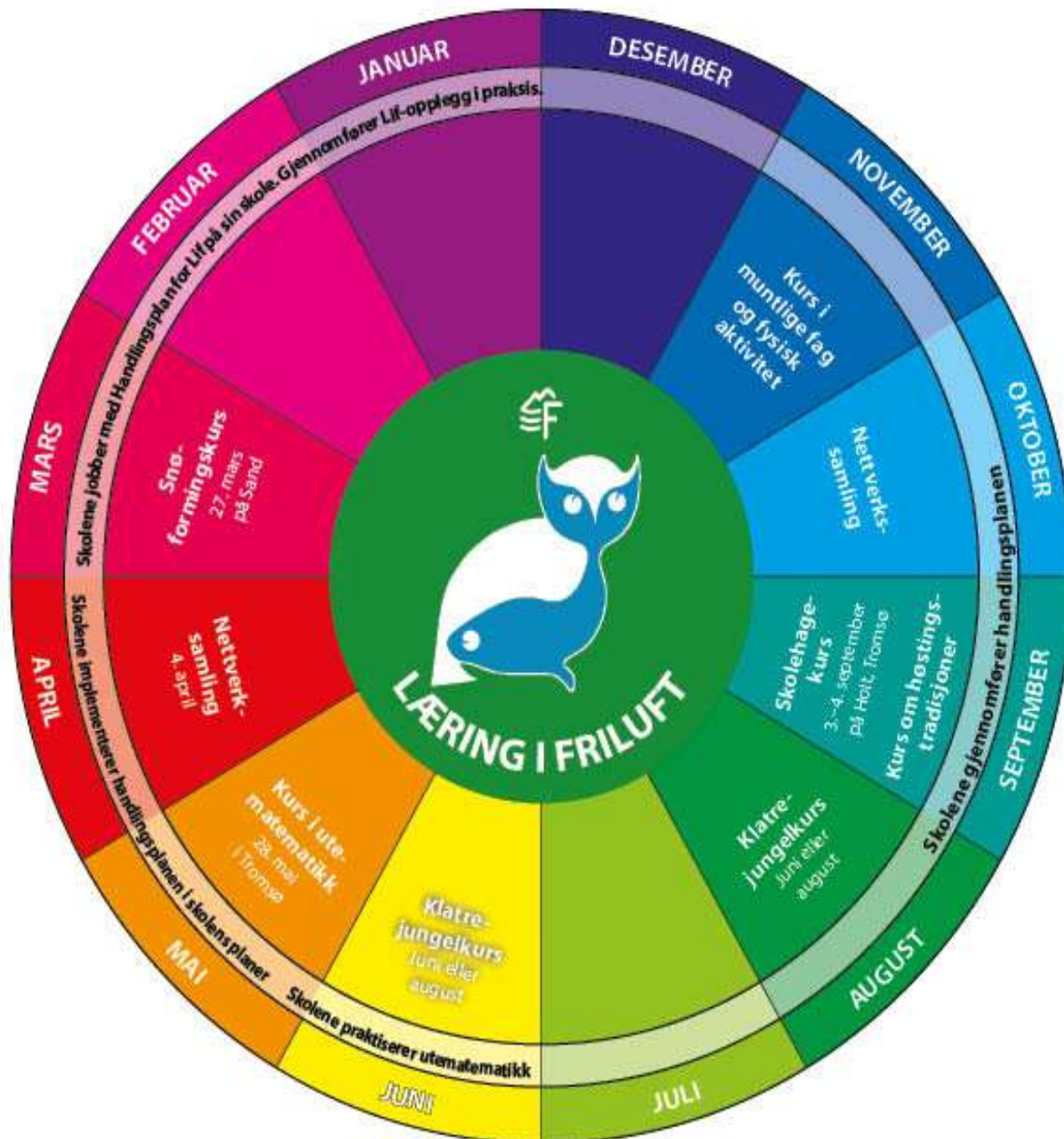
- Lede skolenettverket Læring i friluft i friluftsrådets medlemskommuner (Tromsø, Lyngen, Balsfjord, Storfjord og Karlsøy) og tilby kurs- og kompetanseheving innen fysisk aktivitet og friluftsliv innenfor de pedagogiske rammene i skolen. Se årshjulet på neste side.
- Dekke alle kostnadene til skolenettverket, utenom vikarutgifter.
- Starte jobben med å kartlegge skolenes uteområder og legge det inn på Stedsbasert læring på nett.
- Utvikle det nye fylkesprosjektet om Læring i friluft i samarbeid med de andre friluftsrådene og Troms fylkeskommune og søke Gjensidigestiftelsen om finansiering innen september 2019.

Ved inngangen av 2019 er 17 skoler med i nettverket vårt:

- * Bjerkaker skole
- * Borgtun skole
- * Eidebakken skole
- * Hamna skole
- * Hansnes skole
- * Lakselvbuktskole
- * Laksvatn skole
- * Lyngsdalen oppvekstsenter
- * Malangseidet skole
- * Nordkjosbotn skole
- * Sand skole
- * Sandnessund skole
- * Skjelnan skole
- * Solneset skole
- * Storsteinnes skole
- * Straumbukta skole
- * Vanna Montessoriskole

Årshjul Læring i friluft 2019

Kartlegging av nærmiljøet til skolene - for flere læresteder utendørs

I 2019 vil prosjektlederen for *Læring i friluft* også starte kartleggingen av skolenes uteområder og nærmiljøet etter malen til *Stedsbasert læring*.

Stedsbasert læring er et undervisningsverktøy og en portal for registrering av læringssteder utenfor klasserommet. Løsningen gir mulighet for at lærere enkelt kan få oversikt over det potensiale som finnes i områdene rundt skolen. Dette blir en bank med masse ideer, inspirasjon og konkrete opplegg som kan brukes for deg som underviser. Kartleggingen vil i tillegg brukes til å utvikle skolenes uteområder for å forbedre muligheten for utendørsundervisning. Dette prosjektet vil fortsette i 2020.

VI SKAL:

- Starte kartleggingen skolenes uteområder/nærmiljø
- Bruke stedsbasert læring som knytter undervisningsopplegg til geografiske punkt på kart.

Turkart Lyngen og Tromsø

Allerede før turkartet for Karlsøy ble ferdig i 2018 gikk vi i gang med prosjekteringa av tilsvarende turkart for Tromsø og Lyngen. Ja, for hvorfor skal ikke de også ha et like bra og oppdatert turkart for sine friluftsområder? Vi var så heldige å få tilsagn på spillemiddelsøknaden for Tromsøkartet på første forsøk i 2018, og vi håper på like oppmuntrende svar på søknaden i Lyngen i år.

Vi har jobbet litt fra kontorpuhlen med å få en oversikt over alle stier og friluftselementer som skal med på de to turkartene. Inne på Norgeskart ligger det mye informasjon som må kvalitetssikres før vi kan gå i gang med å sporlogge ute i felt. I 2019 skal vi komme oss ut av kontoret og ha møter med turfolk i kommunene og starte den tidkrevende og artige jobben med å gå opp merka og umerka stier med GPS.

Målet er at turkartet for Tromsø er ferdig før jul 2020 og turkartet for Lyngen før jul 2021.

Den merka turstien opp til spektakulære Vassenden skal med på det nye kartet for Tromsø kommune. Foto: Tine Marie V Hagelin

Hytter, gapahuker, fiskeplasser mm skal med på turkartene. Her besøker daglig leder Tine Marie Hagelin den fine Sjøllihytta i Kvalvikdalen i Lyngen. Foto: Ishavskysten friluftsråd

VI SKAL:

- Kvalitetssikre data som ligger inne på Norgeskart for Lyngen og Tromsø.
- Opprette arbeidsgrupper i Tromsø og Lyngen som skal gå opp merka og umerka stier med GPS.
- Legge inn alle sporlogger i Rett i kartet.

Turkart Lakselvbukt

Vi har inngått et spennende samarbeid med Lakselvbukt skole om tilrettelegging for friluftsliv i deres område. Vi har mange spennende planer sammen i 2019. Et av dem er å lage et nytt, oppdatert turkart for de 21 trimpostkassene som er med i den årlige turkonkurransen i Lakselvbukt. Det er laget et turkart for konkurransen tidligere, men forskjellen fra eksisterende kart er at alt av elementær informasjon som må til for trygg ferdsel inkluderes i kartet: parkeringsplass, hvor stien går, lengde og gradering av turen. I tillegg skal det legges inn annen spennende turinfo som hvor det er gapahuker, bålplasser, severdigheter etc. På baksiden av kartet skal alle turene listes opp med en enkel turbeskrivelse, samt all info som kreves til å kunne gjøre et sikker vurdering av turen i forkant: bilde, avstand, gradering og turbeskrivelse.

I tillegg skal alle turene legges inn på friluftsrådets elektroniske registreringsportal TellTur, slik at folk kan finne fram til turene på nettet og enda viktigere: registrere turen på nett. Grundig beskrivelse av hvordan man registrerer turen på TellTur skal selvsagt bli gitt. Turene har god variasjon, med alt fra grønne til svarte løyper.

Turinfokartet sendes ut gratis til alle husstander i området, for å nå flest mulig og for å spre mest mulig turinspirasjon. Turinfokartet vil inneholde informasjon som vil være aktuell over flere år. Turkartet skal selvsagt være tilgjengelig for alle innbyggerne i kommunen.

VI SKAL:

- Lage et eget turkart for Lakselvbukts trimpostkassekonkurranse
- Søke midler og rapportere

Merking og skilting av toppturer i Tromsø

- for trygge veivalg og mindre slitasje

Tromsø kommune er et populært turmål for norske og internasjonale turgåere, og med deling av fantastiske toppturbilder på sosiale medier øker interessen for Tromsøs spektakulære og nokså tilgjengelige fjelltopper for hvert år som går. Tilretteleggingen av disse toppene øker dessverre ikke i takt med populariteten, noe vi nå skal gjøre noe med. Med vårt arktiske klima er det ekstra viktig å tilrettelegge i forkant av turkonkurranser etc for å forhindre irreversibel slitasje på vegetasjonen.

Per dags dato har Tromsø kommune kun en sti som er merket etter den nasjonale merkestandarden på Kvaløya (Vasstinden, merket i regi av Ishavskysten friluftsråd). På Tromsøya og fastlandet er det noen flere, og de er merket av Tromsø kommune eller Troms Turlag. Det er mange fjelltopper i kommunen som må tilrettelegges for å forhindre ytterligere slitasje på terrenget gjennom kanalisering av ferdselen, samt å kunne lede ukjente turfolk trygt til topps og hjem igjen.

Fjelltopper på Kvaløya merkes

Vi startet i 2018 med skilting, merking og klipping av tre populære fjelltopper på Kvaløya i Tromsø kommune. **Store Blåmann, Rødtind og Buren** ble valgt ut da de alle er populære sommerturer som har mye slitasje langs stien. I tillegg er det årlige redningsaksjoner på Store Blåmann etter at turfolk har gått seg fast i fjellsiden. Vi ferdigstiller tilretteleggingen av disse tre toppene i 2019. Det skal settes opp start- og toppskilt, klippes på våte og gjørmete partier og settes opp starttavler med viktig info om turene.

Stort fokus på turstiene i Lakselvbukt

Ville og vakre Lakselvbukt i Tromsø kommune er en del av Lyngsalpan landskapsvernområde og et yndet turmål for mange friluftsjinteresserte. Samtidig bor det mange ivrige turfolk der som har laget sin egen turkonkurranse med trimpostkasser. Ingen av stiene og turmålene er merket, og i år skal friluftsrådet i samarbeid med Lakselvbukt skole og den lokale trimgruppa skilte og merke stiene til 9 utvalgte

trimpostkasser i området. Dette blir et stort løft for friluftslivet i Lakselvbukt! I tillegg skal friluftsrådet lage et oversiktskart over alle trimpostkassene i området (se forrige side).

Følgende stier og trimposter skal merkes i Lakselvbukt i 2019:

- ⇒ Lakselvbuktpostene: en sammenhengende sti med tre trimpostkasser: Humpan (blå), 800-meteren (svart) og 1000-meteren (svart).
- ⇒ Skoggårdpostene: samme startsted, med to ulike stier til to trimpostkasser: Vedhøgga (grønn) og Skoggårdvarras (grønn).
- ⇒ Langdalsteinen-postene: en sammenhengende sti med fire trimpostkasser: Bajadus (grønn), Langdalsporten (grønn), Langdalsfossen (blå) og Rypedalen (blå).

VI SKAL:

- Sette opp startskilt og infotavle på alle p-plasser der stiene starter
- Sette opp retningsskilt underveis der det er behov
- Merke med rødmaling eller røde merkepinner
- Sette opp stedsnavn ved turmålet
- Kloppelegge der det er slitt eller det kommer til å bli slitt

Kaldslettstien

- regionens vakreste kulturlandskapssti

Bare et steinkast fra Tromsø sentrum ligger en av regionens best bevarte kulturlandskapsstier. Ovenfor Solligården på fastlandssiden snor vakre Kaldslettstien seg oppover et frodig kulturlandskap med blomsterenger, gamle bygninger og store bjørketrær. Hele stien er bygd for hånd mellom 1925 og 1930 av nybrottsmannen Alf Larssen.

Friluftsrådet inngikk i 2011 en 40 år lang forvaltningsavtale med grunneier om stien og bygningene langs stien. Avtalen gir friluftsrådet forvalteransvaret for den delen av eiendommen som er over Solstrandvegen, i alt 800 daa. I avtalen ligger det en forpliktelse og ansvar hos friluftsrådet, for å ivareta områdets kvaliteter og verdier i et friluftsperspektiv.

Ny gapahuk

Det ble i 2014 etablert en bål plass rett over kraftledningen langs stien. Bål plassen er mye brukt av folk som bor i området. Rett bak bål plassen er det en fin plass for å sette opp en gapahuk, som er i perfekt gåavstand for barnefamilier. Vi har søkt om midler til å bygge en stedegen gapahuk her i 2019. Gapahuken skal bygges i gammel stil, og skal være stor nok til å overnatte i.

Sommerfjøsene er en av mange vakre, gamle bygninger langs Kaldslettstien. Foto: Tine Marie V. Hagelin

Redningsplanke for stiens gamle bygninger

Langs stien står det flere gamle, fine bygninger. De bærer preg av at de er gamle og mangler vedlikehold. Friluftsrådet har søkt om midler gjennom fylkeskommunens ordning «Redningsplanken» for å gjøre litt førstehjelp på byggene. Det er snakk om å legge bølgeblikk på taket og enkel snekring på de små buene, og fjerne torva fra taket på Fjørtofthytta.

Fjørtofthytta på 1930-tallet. Ukjent fotograf.

Fjørtofthytta- byens nye dagsturhytte?

Langs Kaldslettstien opp mot Sollidalsaksla ligger Fjørtofthytta som ble bygget i 1929. Hytta er i dårlig stand og er i dag sperret av. Friluftsrådet befarte hytta i 2018 sammen med Troms fylkeskommune og konkluderte med at hytta kan restaureres. Friluftsrådet vil lage en prosjektplan for hytta og søke midler fra enten fylket (spillemidler) eller fond til dette restaureringa av hytta.

VI SKAL:

- Sette opp infotavle ved starten av stien
- Sette opp gapahuk ved bål plassen
- Vedlikeholde buene langs stien
- Lage prosjektplan for Fjørtofthytta og søke midler om restaurering av hytta

Statlig sikra friluftslivsområder

- friluftsliv for alltid

Det er 13 statlig sikra friluftslivsområder i våre medlemskommuner, som eies enten av staten, kommunen eller gjennom servituttavtale på privat grunn. Områdene er kjøpt opp enten med 100 % eller 50 % statlige midler, og gjennom dette sikret for at allmennheten skal kunne drive et allsidig friluftsliv i områdene.

I alle områder unntatt de i Tromsø kommune har vi i friluftsrådet bistått kommunene med å skrive nye eller revidere eldre forvaltningsplaner for områdene. En godkjent forvaltningsplan er nødvendig for å kunne søke tilretteleggingsmidler, som dekkes med opptil 100 % av statlige midler. Vi har også hjulpet kommunene med å søke midler, og rapportere på utført arbeid.

Fra 2019 har friluftsrådet overtatt forvaltningsansvaret for de statlig sikra friluftslivsområdene i Lyngen og Balsfjord. I tillegg samarbeider vi tett med Storfjord kommune om Sandørneset. Friluftsrådet har også en rolle i utarbeidelsen av den nye forvaltningsplanen for Straumshella i Tromsø kommune. Den skal være ferdig i løpet av høsten 2019.

I 2019 vil vi bistå kommunene med å tilrettelegge i disse områdene:

Sandørneset, Storfjord

Storfjord kommune sitt første statlig sikra friluftslivsområde, Sandørneset på Elvevoll, har fått et reelt friluftsløft i 2018. Den grunnleggende tilretteleggingen er nesten ferdig med HC-toalett, parkeringsplass og HC-sittegrupper og bål plass. Rullestolveien er halvferdig, og skal ferdigstilles i år sammen med følgende tiltak: utvide parkeringsplassen, sette opp et enkelt toalett, legge inn sommervann og revegetere flekket torv. Tiltakene skal gjennomføres av både Vestre Storfjord Lysløypelag, friluftsrådet og Storfjord kommune, samt innleid arbeidskraft.

VI SKAL:

- Bistå kommunene med søknader og rapportering
- Følge opp at tiltakene blir utført etter forvaltningsplanen
- Skrive eller revidere forvaltningsplaner for de kommuner som ønsker dette
- Bistå i nye sikringssaker for de kommunene som ønsker dette

Årøyholmen, Lyngen

Årøyholmen ligger i Lyngenfjorden og eies av Lyngen, Storfjord og Kåfjord kommuner. De senere årene har Olderdalen båtforening gjort en suveren jobb med å tilrettelegge ved kaia på øya. Forvaltningsplanen burde revideres før nye, store tiltak settes i gang. Så i år skal det kun settes opp en vedfyrt (åpen) badstue i båthavna. Båtforeninga har ansvaret med å sette den opp i samarbeid med friluftsrådet.

Sandvika, Lyngen

På Ørneshalvøya ligger den vakre stranda Sandvika. Her har det blitt gjennomført mye god tilrettelegging for rullestolbrukere de siste årene. Forvaltningsplanen burde revideres før nye, store tiltak settes i gang. Så i år skal det kun kjøpes inn en mobil rullestolmatte som skal legges ut fra bål plassen på stranda og ned til vannet. Lyngen kommune har ansvaret med å legge den ut og oppbevare den på vinteren.

Sandørneset i Storfjord er et yndet turmål for både store og små. Foto Tine Marie V Hagelin

Sandvika i Lyngen. Rullestolmatte skal legges ut i forlengelse av den nye bål plassen. Foto: John Ivar Larsen

Juksavatn

Juksavatn i Strupen er et av Balsfjords kommune mest brukte friluftsområder, og i 2019 fortsetter vi tilretteleggingen. Vi skal bestille en tilrettelagt flytebrygge for funksjonshemmede. Brygga kan benyttes for å komme seg inn og ut av kano, noe som vil øke tilgjengeligheten også til vannet betydelig. I tillegg er det søkt midler til å utrede hvor den nye rullestolveien skal gå. Målet er at Juksavatn skal bli et selvsagt turmål for alle, og at funksjonshemmede som er avhengig av rullestol og/eller rullator, skal kunne ta seg en tur helt ut til Langnesodden på sikt. I tillegg skal det settes opp HC-parkeringsskilt på parkeringsplassen og vedlikehold av gapahuker, bord og benker. Tiltakene skal gjennomføres i samarbeid med Strupen utviklingslag og Balsfjord kommune.

Bærplukking og tur rundt vannet på friluftsrådets kombinerte 10-årsjubileumsfest og ordførertur ved Juksavatn i 2017. Turvegen er her for ujevn for rullestol, men på sikt skal også denne målgruppen få en tilgjengelig turveg i området. Foto: Maja S. Kvalvik

Skrivarholmen

I Malangen ligger et tilrettelagt friluftsområde ukjent for mange, men slett ikke for elevene ved Sand skole. I en årrekke har skolen brukt friluftsområdet til sine uteaktiviteter, hele året. Etter at friluftsrådet har laget en forvaltningsplan for området, har det også vært mulig å søke statlige tilretteleggingsmidler. For å gjøre området tilgjengelig også for funksjonshemmede, har det blitt tilrettelagt en turveg fra parkeringsplassen til rasteplassen i sørenden av Skrivarholmen i 2018. Denne ferdigstilles i løpet av 2019. I tillegg skal det settes opp en rullestoltilpasset gapahuk eller grillhytte nede på odden, hvor rullestolveien slutter. Målet er at flere enn de lokale skal

Hva er statlig sikring?

Norge er rikt på naturområder, men vi er avhengig av at områdene er tilgjengelige for oss. Allemannsretten sikrer rett til fri ferdsel i skog og mark, men den kan ikke hindre at for eksempel nedbygging gjør områder ubrukelige til friluftsliv. I enkelte tilfeller kjøper det offentlige opp verdifulle områder, for å sikre dem som friluftslivsområder. Sikring av områder for friluftsliv innebærer at det offentlige skaffer seg råderett over arealer ved erverv av eiendomsrett, eller ved avtale om varig bruksrett (servituttavtale). Miljødirektoratet forvalter statens økonomiske virkemidler til dette formålet. De statlige midlene tildeles kommuner og interkommunale friluftsråd.

Behov for å sikre flere friluftsområder?

Her kan vi i friluftsrådet bidra. Det er mye midler å hente fra Miljødirektoratet til både sikring av nye friluftsområder, samt tilrettelegging av allerede sikra friluftsområder. Ønsker kommunene å sikre flere områder, kan vi bidra i sikringsprosessen, lage forvaltningsplaner, skrive søknad og rapportere. Dette er en gratis tjeneste vi tilbyr kommunene våre.

Sikrede friluftsområder i medlemskommunene

Balsfjord kommune

- Skrivarholmen (kommunalt eid)
- Strupen/Juksavatn (kommunalt eid)
- Hjertøya (statlig eid)

Karlsøy kommune

- Haugland gård (kommunalt eid)

Lyngen kommune

- Sandvika (privat, sikret gjennom servituttavtale)
- Årøya (kommunalt eid mellom Lyngen, Kåfjord og Storfjord)

Storfjord kommune

- Sandørneset (statlig eid)

Tromsø kommune

- Tromsdalen I (kommunalt eid)
- Tromsdalen II (kommunalt eid)
- Straumhella (kommunalt eid)
- Sydspissen (kommunalt eid)
- Fagereng (kommunalt eid)
- Telegrafbukta/Folkeparken (kommunalt eid)

-friluftsrådets
alternativ til
Ti på topp

Ti på hjul er turkonkurransen for alle som bruker hjul i hverdagen, enten det er rullestol, barnevogn eller rullator. Målet er å inspirere alle som gjerne vil ut på tur i våre flotte friluftsområder, men som av ulike årsaker ikke kan benytte seg av Ti På Topp tilbudet.

Vi startet prosjektet i 2015, og i 2016 ble alle ti turmål oppgradert med postkasser og turbøker. I 2017 ble konkurransen utvidet til 16 turer, et eget turhefte og bedre registreringsmuligheter med turkoder ved turmålet. I 2019 fortsetter vi konkurransen og turheftet videreføres. Heftet og turene skal fungere som inspirasjon til å komme seg ut på tur. Det vanker også premie til de ivrigste.

VI SKAL:

- Videreføre turkonkurransen i alle medlemskommunene
- Markedsføre konkurransen
- Dele ut premier til de som oppfyller kravene

monteres av den enkelte skole. **Kurset blir avholdt i Tromsø enten i juni eller i august. Det er gratis å delta og målgruppen er skoler, barnehager, lag og foreninger og andre interesserte.**

Dette tiltaket sees i sammenheng med vår skolesatsing Læring i friluft hvor et av hovedmålene våre er å integrere læring og fysisk aktivitet. En klatrejungel skaper uendelig mange læringsmuligheter i kombinasjon med fysisk aktivitet. I tillegg jobber friluftsrådet med å etablere åpne møteplasser i nærheten av der folk bor som kan brukes i helger og fellesferien. De eksisterende klatrejungelene vi kjenner til vet vi ofte blir brukt av barn og unge i ulike alder på fritiden og i helgene. Så dette ser vi på som et godt, billig og spennende aktivitetstiltak for barn og unge i våre kommuner.

- mer smakfullt friluftsliv skal du lete lenge etter

I 2016 startet de ti nordligste friluftsrådene prosjektet Ut og Plukk, som fungerer som en turtrimkonkurranse for bærplukkere. Etter en fin start fortsetter nå konkurransen som et etablert tilbud til alle som høster ute i våre skoger og fjellområder.

På utogplukk.no registrerer bærplukkerne sin fangst, og kan sammenligne alle fangster eller per bærtype, med venner, med andre i kommunen, i fylket, eller bare med seg selv fra år til år. Ut og Plukk viser ikke plukkesteder men kun per kommune - så man kan delta uten å dele de hemmelige multemyrene. Alle som deltar kan bestille årets Ut og Plukk-krus.

I 2019 vil vi fortsette markedsføringen av Ut og Plukk, for at flere skal oppdage at man gjennom disse gamle høstningstradisjonene kan gjøre turen i skog og mark artigere og stappfull av smakfulle opplevelser.

VI SKAL:

- Følge opp og markedsføre Ut og Plukk i våre medlemskommuner for å få flere deltakere med i konkurransen

Gratis klatrejungelkurs

Det er flere skoler som har etterlyst et kurs i hvordan man etablerer en klatrejungel, og vi ønsker nå å gjennomføre et slikt kurs i samarbeid med Ryfylke friluftsråd som har etablert en flott, enkel, sikker og titalende klatrejungel i sitt område. Vi ønsker å sette fokus på «de enkle» klatrejungelene som kan bygges med enkle grep og som enkelt kan demonteres. Dette er klatrejungler som kan bygges i samarbeid med de eldste elevene og like viktig: de kan de-

monteres av den enkelte skole. **Kurset blir avholdt i Tromsø enten i juni eller i august. Det er gratis å delta og målgruppen er skoler, barnehager, lag og foreninger og andre interesserte.**

Dette tiltaket sees i sammenheng med vår skolesatsing Læring i friluft hvor et av hovedmålene våre er å integrere læring og fysisk aktivitet. En klatrejungel skaper uendelig mange læringsmuligheter i kombinasjon med fysisk aktivitet. I tillegg jobber friluftsrådet med å etablere åpne møteplasser i nærheten av der folk bor som kan brukes i helger og fellesferien. De eksisterende klatrejungelene vi kjenner til vet vi ofte blir brukt av barn og unge i ulike alder på fritiden og i helgene. Så dette ser vi på som et godt, billig og spennende aktivitetstiltak for barn og unge i våre kommuner.

Kommunale prosjekter i samarbeid med andre

Tilrettelegging på Elvøra, Tromsø kommune

Elvøra ligger vakkert til inne i Lyngsalpene, og er et populært friluftsområde for både lokale, regionale, nasjonale og internasjonale turfolk. Og det er ikke rart, for dette er en ubeskrivelig vakker plass med spennende og variert natur. Sammen med Jøvik utviklingslag, forvaltningen av landskapsvernområdet og Tromsø kommune skal friluftsrådet gi Elvøra et reelt friluftsløft med viktig tilrettelegging. Det skal settes opp HC-toalett, bord og benker, permanente bålplasser og grusing av parkeringsplass.

Det er behov for grunnleggende tilrettelegging ved Elvøra for å ta vare på naturen i området. Pga mangel på toalett i mils omkrets, gjør turfolk fra seg i buskene. Det finnes mange tilfeldige bålplasser nede på den sårbare vegetasjonen i fjæra. Ved å sette opp et toalett på parkeringsplassen, etablere permanente bålplasser og sette opp informasjonstavle om friluftsområdet vil man skåne naturen for unødvendig slitasje og forsøpling.

Friluftsrådet har søkt om midler til bålplasser med sittegrupper, mens verneområdeforvalter har søkt om midler til toalettet og grusing av parkeringsplassen. Utviklingslaget har påtatt seg å gjøre mesteparten av jobben med toalettet. Dette er et godt eksempel på et godt samarbeid mellom de lokale, kommunen og staten.

Karlsøy

I samarbeid med engasjerte ildsjeler på Vannøya er det søkt om midler til å kloppe den populære stien fra Hamre til Skipsfjorden. Det skal kloppe 385 meter totalt! Stien bærer tydelig preg av å være populær med mange gjørmete partier. Nå ønsker vi å kloppe og tilrettelegge stien slik at turfolket skal slippe å bli altfor gjørmete og at stien ikke blir enda mer slitt.

Storfjord

Tilrettelegging Bollmansvegen

I samarbeid med Storfjord kommune har vi søkt om følgende tilrettelegging langs den populære krigsstien Bollmannsvegen/Russevegen:

Klopping av våte områder i nedre del av traseen, samt over en bred bekk. Sette opp tre nye informasjonstavler på flere språk langs traseen. Sette opp bord og benker med bål plass på et populært stoppested hvor det tidligere er satt opp et toalett.

Laplassen, Skibotn

Laplassen er et populært turmål som har behov for kanalisering for å hindre ytterligere slitasje på terrenget. Sammen med Statskog skal lages p-plass, gruses tursti, sette opp gapahuk og bål plass.

Balsfjord

Gapahuk Sagelvvatn

I samarbeid med Sagelvvatn utmarkslag skal det etableres en gapahuk ved Vassenden ved Sagelvvatnet. Gapahuken skal ligge like ved båttopplageringsplassen ved vannet.

Gapahuken blir et lavterskeltilbud for befolkningen i området, regionen og veifarende som har lyst til å ta seg en «pust i bakken». Den skal være åpen for allmennheten, og den vil være tilgjengelig for blant annet skoleklasser.

Ordførerturer

- alle inviteres med på tur sammen med sin ordfører

VI SKAL:

- Arrangere ordførertur der ordføreren tar rollen som turleder. Invitasjon lages og spres på sosiale medier, og på turen deltar ordfører, friluftsrådet, og gjerne også kontaktperson og andre kommuneansatte.

Ordførerturer har blitt en årlig tradisjon hvor medlemskommunenes ordførere inviterer sine innbyggere med på tur. Noen ordførere har sine favorittplasser som de besøker år etter år, mens andre velger ny tur for hvert år.

Hovedmålet med disse turene er å ha det gøy, møte nye folk og også oppleve nye friluftsområder i kommunen. Og finnes det en bedre plass å bli kjent med sin ordfører enn ute i friluft med naturen som kulisser?

Ren kyst

- mot marin forsøpling i samarbeid med Tromsø kommune

Det er stort fokus på marin forsøpling både lokalt, nasjonalt og globalt, og i 2019 fortsetter vi samarbeidet med Ren Kyst for

I samarbeid med Ren Kyst har vi søkt midler til videreføring av ryddeprosjektet i Tromsøregionen, hovedsakelig Tromsø og Karlsøy kommuner, samt to grundige gjennomganger, «dypdykk» av innkjørt søppel for å dokumentere opphav. Forventet søppelmengde er 30 tonn i 2019. Hovedutgiftsposter vil være avfallshåndtering, ryddekostnader for ryddere, samt kostnader til nøye kildebestemmelse av innsamlet avfall, i samarbeid med SALT. Siden 2012 er det samlet inn 160 tonn strandsøppel, og engasjert ca 2500 mennesker til rydding på om lag 135 lokaliteter. Det er stor oppmerksomhet og innsatsvilje blant ryddere, forskere og næringsliv i området, til å rydde, og til å dra nytte av innsamlet avfall og resultater. Prosjektet har mange samarbeidspartnere, og har nådd godt ut til folk i Tromsøområdet, med informasjonstiltak og gjennom ryddinger. I år fokuseres innsatsen på de gjenværende vanskelige tilgjengelige lokalitetene på ytre øyer, med dedikerte deltakere. Grunneiere og andre parter har signalisert stor vilje til dette, samtidig som vanlig rydding vil fortsette.

VI SKAL:

- Ha økonomiansvar for Ren kyst
- Delta på ryddeaksjoner
- Spre informasjon om temaet

Ren kyst har jobbet mot marin forsøpling siden 2011. De mest engasjerte barna har vært med å ryddet omtrent like lenge.

Foto: Bo Eide

Friluftslivets ferdselsårer

Klima- og miljødepartementet (KLD) har initiert et flerårig prosjekt for friluftslivets ferdsselsårer. Formålet med prosjektet er å fremme planlegging, opparbeiding, skilting og merking og kartfesting av sammenhengende nettverk av ferdsselsårer i kommunene. Prosjektet ledes av Miljødirektoratet, og er en 5-årig satsing med mål om å få flest mulig kommuner til å igangsette et systematisk arbeid for å identifisere, ivareta og videreutvikle friluftslivets ferdsselsårer gjennom en plan for ferdsselsårene.

Samtlige friluftsråd i Troms fylke vil i samarbeid med Troms fylkeskommune fremme en søknad til KLD om tilskudd til å starte opp dette prosjektet i vår region. Søknadsfristen er 1. april og vi vil gå i gang med prosjektet om vi får tilskudd.

For Ishavskysten friluftsråd sin del så ønsker vi å jobbe med dette prosjektet på ulike plan i våre kommuner:

- ⇒ Balsfjord, Karlsøy og Storfjord: kvalitetssikre dataene som er registrert gjennom turkartene de siste årene og som er lagt inn i Rett i kartet. Vi vil supplere og rette opp i kartgrunnlaget der det er behov, samt legge inn nye friluftselementer som har kommet til etter at turkartene var ferdige i 2016 og 2017. I tillegg vil vi i samarbeid med kommunene lage temaplaner for kommunenes ferdsselsårer og identifisere hvilke behov det er for ytterligere tilrettelegging.
- ⇒ Tromsø og Lyngen: starte grunnleggende kartlegging av alle ferdsselsårer i kommunene, kvalitetssikre det som alt er inne på Rett i kartet av merke og umerke stier og annen friluftsinformasjon sammen med lokalkjente og kommunene. Deretter skal ferdsselsårene kvalitetssikres der det er behov med GPS i felt. Dette gjøres i sammenheng med utarbeidelsen av turkartpakkene for disse to kommunene.

Dette prosjektet vil gå over flere år og prosjektene går i ulikt tempo i de ulike kommunene.

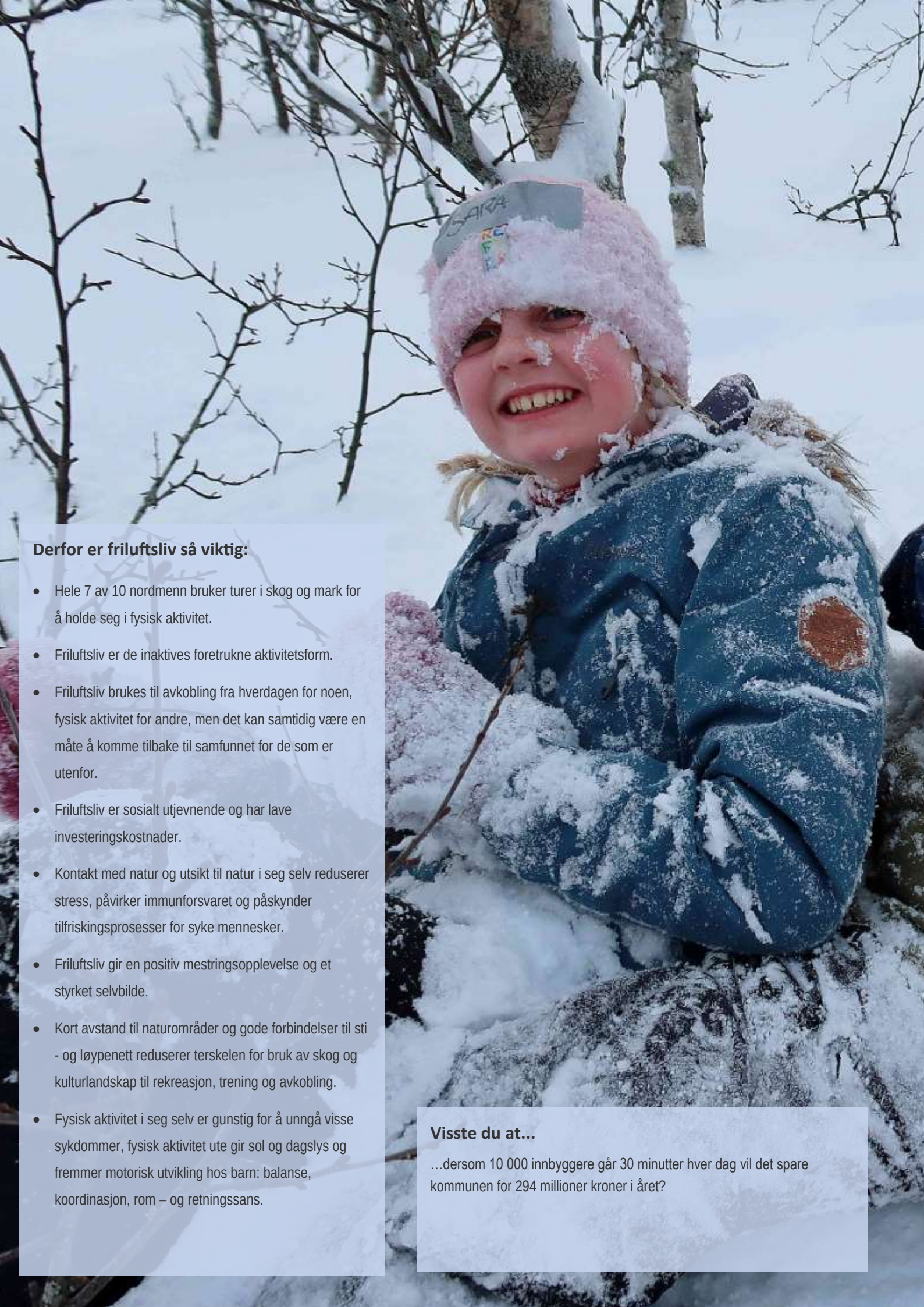
Kurs, konferanser og seminar - der vi deltar og/eller arrangerer

I løpet av 2019 deltar vi i og/eller arrangerer en rekke kurs, konferanser og seminar.

Vi deltar på landskonferanse for friluftsliv i Trondheim 22-24. mai, ansattsamling i FL i oktober, og er medarrangør for den årlige friluftssamlingen i fylket i november.

Vi gjennomfører også presentasjoner i forbindelse med andre organisasjoner sine møter for å fortelle om friluftsrådet og friluftslivets muligheter, i tillegg til kommunestyremøter og i andre kommunale utskott/avdelinger.

A photograph of a young child sitting in a snowy forest. The child is wearing a pink knit hat with a small colorful patch, a blue quilted jacket with a brown patch on the sleeve, and has snow on their face and hair. They are smiling at the camera. The background shows snow-covered trees and branches.

Derfor er friluftsliv så viktig:

- Hele 7 av 10 nordmenn bruker turer i skog og mark for å holde seg i fysisk aktivitet.
- Friluftsliv er de inaktives foretrukne aktivitetsform.
- Friluftsliv brukes til avkobling fra hverdagen for noen, fysisk aktivitet for andre, men det kan samtidig være en måte å komme tilbake til samfunnet for de som er utenfor.
- Friluftsliv er sosialt utjevner og har lave investeringskostnader.
- Kontakt med natur og utsikt til natur i seg selv reduserer stress, påvirker immunforsvaret og påskynder tilfriskningsprosesser for syke mennesker.
- Friluftsliv gir en positiv mestringsopplevelse og et styrket selvbilde.
- Kort avstand til naturområder og gode forbindelser til sti- og løypenett reduserer terskelen for bruk av skog og kulturlandskap til rekreasjon, trening og avkobling.
- Fysisk aktivitet i seg selv er gunstig for å unngå visse sykdommer, fysisk aktivitet ute gir sol og dagslys og fremmer motorisk utvikling hos barn: balanse, koordinasjon, rom – og retningssans.

Visste du at...

...dersom 10 000 innbyggere går 30 minutter hver dag vil det spare kommunen for 294 millioner kroner i året?

Friluftsliv

- fordi innbyggerne
fortjener det!

Friluftsliv kan snu den negative trenden i samfunn hvor...

- Kun 1 av 5 møter helsemyndighetenes krav om fysisk aktivitet (30 minutter for voksne og 1 time for barn per dag).
- Stillesitting i seg selv har blitt en selvstendig risikofaktor for dårlig helse.
- Vi blir tykkere og livsstilsykdommer står i kø.
- Barn og unge er mindre ute i naturen og kontakten med livsgrunnlaget forsvinner.

...dersom kommunene...

- Kartlegger og verdsetter sine friluftslivsområder.
- Avsetter store, attraktive grøntområder i planer for alle nye barnehager, skoler og boligområder.
- Prioriterer friluftstiltak i kommunedelplanen for idretts- og friluftsanlegg.
- Anlegger «grønne snarveier» i form av gang og sykkelveier, turveier og turstier.
- Sikrer, tilrettelegger og drifter friluftslivsområder som hundremeterskoger, nærfriluftsområder og innfallsporter til større turområder.
- Legger til rette for gode rammevilkår for frivilligheten og friluftsrådene.

Budsjett 2019

Utgifter

Fastlønn	1 836 017	Faste utgifter
Kontormateriell	35 000	Faste utgifter
Telefon	10 000	Faste utgifter
Bevertning	30 000	Faste utgifter
Kurs/konferanseavgifter	50 000	Faste utgifter
Husleie	150 000	Faste utgifter
Faste avgifter, gebyrer, lisenser o.l.	150 000	Faste utgifter
Kjøregodtgjørelse	15 000	Faste utgifter
Styrehonorar	18 000	Faste utgifter
PC og utstyr til PC	35 000	Faste utgifter
Vertskommune	15 000	Faste utgifter
Bil	50 000	Faste utgifter
Informasjon	35 000	Læring i friluft
Lønn	390 000	Læring i friluft
Kjøregodtgjørelse	20 000	Læring i friluft
Kurs (5 stk)	110 000	Læring i friluft
Nettverkssamlinger (2 stk)	40 000	Læring i friluft
Snøformsett	84 000	Læring i friluft
Kloppemateriell	15 000	Skilting og merking Tromsø
Infotavler	7 500	Skilting og merking Tromsø
Engelsk oversettelse	8 000	Skilting og merking Tromsø
Skilt og tavler	90 000	Skilting og merking Lakselvbukt
Merkeutstyr	10 000	Skilting og merking Lakselvbukt
Kjøregodtgjørelse	3 000	Skilting og merking Lakselvbukt
Turkart Lakselvbukt	32 000	Tellturhefte Lakselvbukt
Kloppemateriell	35 000	Klopping Vannøya
REMIKS og andre ryddeinstanser	380 000	Ren Kyst
Fritt Fram-workshop	20 000	Ren Kyst
Ryddepenger	13 000	Ren Kyst
Reisekostnader	9 000	Ren Kyst
Dypdykkprosjekt med SALT	210 400	Ren Kyst
Material og utstyr til bygninger	15 500	Kaldslettstien
Bygging av gapahuk	95 000	Kaldslettstien
Material til gapahuk	70 000	Kaldslettstien
Snekkerarbeid på bygninger	73 000	Kaldslettstien
GPS	18 000	Turkartpakke Tromsø
Møter	6 000	Turkartpakke Tromsø
Kjøregodtgjørelse	10 000	Turkartpakke Tromsø
GPS	18 000	Turkartpakke Lyngen
Kjøregodtgjørelse	10 000	Turkartpakke Lyngen
Møter	6 000	Turkartpakke Lyngen
Honorar ledere/instruktører	205 000	Friluftsskoler
Busstransport Tromsø	25 000	Friluftsskoler
Mat	50 000	Friluftsskoler
Informasjon	5 000	Friluftsskoler
Annet inventar og utstyr	10 000	Friluftsskoler
Tilrettelegge Laplassen i Skibotn	237 000	Laplassen Skibotn
Bålplasser og sittegrupper	27 300	Elvøra
Infotavler og klopping av turvei	24 500	Bollmannsvegen
Gapahuk	65 250	Sagelvvatn

Reisekostnader	6 000	Klatrejungelkurs
Materialer	9 000	Klatrejungelkurs
Medlemsavgift	3 000	Ut og Plukk
Utstyr	5 000	Utstyr til Hamna skole
Badstue	60 000	Årøyholmen
Rullestolmatte	33 000	Sandvika
Søppelhåndtering	10 000	Skrivarholmen
Grillhytte	150 000	Skrivarholmen
Utvide p-plass	50 000	Sandørneset
Enkelt toalett	10 000	Sandørneset
HC-turvei	200 000	Sandørneset
Fjerne masser, revegetere	5 000	Sandørneset
Legge inn sommervann	5 000	Sandørneset
Utrede rullestolvei	10 000	Juksavatn
HC-parkeringsskilt	6 000	Juksavatn
Olje og beis av gapahuk etc	15 000	Juksavatn
HC-flytebrygge	160 000	Juksavatn
SUM UTGIFTER	5 613 467	

Inntekter

Administrasjonsstøtte FL	425 000
Administrasjonsstøtte Troms fylkeskommune	215 000
Medlemskontingent	1 172 180
Fondsutgifter dekker merforbruk	474 937
Læring i friluft (FL)	190 000
Læring i friluft (TFK)	250 000
Statsskog Laplassen Skibotn	237 000
Sagelvvatn (TFK)	65 250
Elvøra (TFK)	27 300
Bollmannsvegen (TFK)	24 500
Turkart Lakselvbukt (FL)	40 000
Gapahuk Kaldslett (SMIL)	80 000
Gapahuk Kaldslett (Tromsø kommune)	75 000
Gapahuk Kaldslett (TFK)	60 000
Redningsplanken (Kaldslettstien) (TFK)	60 000
Ren Kyst (Miljødirektoratet)	632 400
Klopper Vannøya (TFK)	37 500
Merking Lakselvbukt FL	100 000
Utstyr Hamna skole (TFK)	5 000
Deltakeravgift friluftsskoler	36 000
Friluftsskoler (FL)	247 400
Friluftsskoler (TFK)	40 000
Turkart Tromsø (fond)	34 000
Turkart Lyngen (fond)	34 000
Kartlegging ferdselsårer (Miljødirektoratet)	200 000
Klatrejungelkurs FL	20 000
Sandvika Mdir	33 000
Årøyholmen	60 000
Juksavatn Mdir	31 000
Juksavatn fond	160 000
Skrivarholmen Mdir	160 000
Sandørneset Mdir	270 000
Fødselspengen (NAV)	117 000
SUM INNTEKTER	5 613 467

Egne notater/ ideer / turtips!

[illegible]

Vårt hovedmål er å skape mer
og bedre friluftsopplevelser for alle
innbyggerne i våre fem medlemskommuner
Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø.
Det skal være enkelt å komme seg ut, både i hverdagen
og i helgene. Vår målgruppe er alle innbyggerne, men spesielt
de som i dag ikke bruker friluftslivsområdene rundt oss som en kilde
til fysisk aktivitet, rekreasjon, inspirasjon og læringsarena. Vi som jobber i
friluftsrådet har ulik bakgrunn og ulike ansvarsområder, men vi jobber alle for å
gjøre naturen mer tilgjengelig, attraktiv og en naturlig del av folks hverdag.

Bli bedre kjent med Ishavskysten friluftsråd

Tine Marie Valbjørn Hagelin - daglig leder

Tine Marie har vært friluftsrådets primus motor siden 2013. Hun er opprinnelig fra Oslo, men vakre, ville Nord-Norge har nå fanget denne friluftsentusiasten for alltid. Hun er utdannet biolog og naturforvalter fra Ås. Tine Marie har ansvaret for alt det administrative som må til for å drive et interkommunalt friluftsråd, men jobber også med ulike prosjekter som friluftsskoler, turkart, skilting og merking av turstier. Å motivere og engasjere til hverdagsfriluftsliv og uteglede er hennes hjertesaker så hun trives like godt ute i skogen med friluftsskoleelever, som på et kommunestyremøte med lokalpolitikere. Så lenge temaet er friluftsliv!

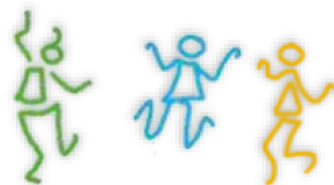
Maja Sjöskog Kvalvik - friluftslivsrådgiver

Maja er vår strukturerte finlender som begynte som prosjektansatt i friluftsrådet i 2015, og ble raskt fast ansatt friluftslivsrådgiver. Fra å ha kartlagt og verdsatt alle friluftsområdene i medlemskommunene, har hun tatt over ansvaret for forvaltningsplaner og tilrettelegging i statlig sikra friluftslivsområder, kart-framstilling og ulike tilretteleggingstiltak. Maja brenner spesielt mye for at også funksjonshemmede skal ha friluftsmuligheter. Hun har bl.a. vært prosjektansvarlig for våre satsninger på friluftsliv for funksjonshemmede, Ti på hjul og tilgjengelighetskartleggingen, og er den som skal følge opp kommunene for å se til at tilgjengeligheten i de tilrettelagte friluftsområdene forbedres, for å stimulere til økt bruk og aktivitet av alle i den varierte og unike naturen i nord.

Toril Skoglund - friluftslivsrådgiver barn & unge

Toril er vår nyeste kollega som starta i friluftsrådet i sommeren 2018. Toril skal først og fremst ta tak i vår nysatsning på skolenettverket Læring i friluft, samt andre uteskole- og leirtilbud for barn og unge i våre medlemskommuner. Toril har i tillegg bred erfaring fysisk tilrettelegging, og er ansvarlig for en rekke tunge tilretteleggingsprosjekter hos oss framover, som turkart for Lyngen og Tromsø og merking og skilting av kyststier og toppturer. Med erfaring fra jobb som lærer i Tromsø, miljøvernrådgiver i Hamarøy, miljø- og friluftslivsrådgiver i Troms fylkeskommune, samt som daglig leder i Midt-Troms friluftsråd har hun alt et bredt nettverk, og er en fantastisk ressurs for våre fem medlemskommuner for å få inn mer fysisk aktivitet og friluftsliv i undervisningen.

Vi sees ute i friluft!

Husk at livet er best ute!

Administrasjonen:

Tine Marie Valbjørn Hagelin (daglig leder), Maja Sjöskog Kvalvik (friluftslivsrådgiver) og Toril Skoglund (friluftslivsrådgiver, barn og unge)

Styret:

Mona Pedersen (styreleder), Ragni Løkholm Ramberg (nestleder), Leif-Petter Lieng, Bente Rognli, Kåre Eriksen, Jens-Ingvald Olsen og Stein Valkoinen

